

SIEWCA

wielkopolski

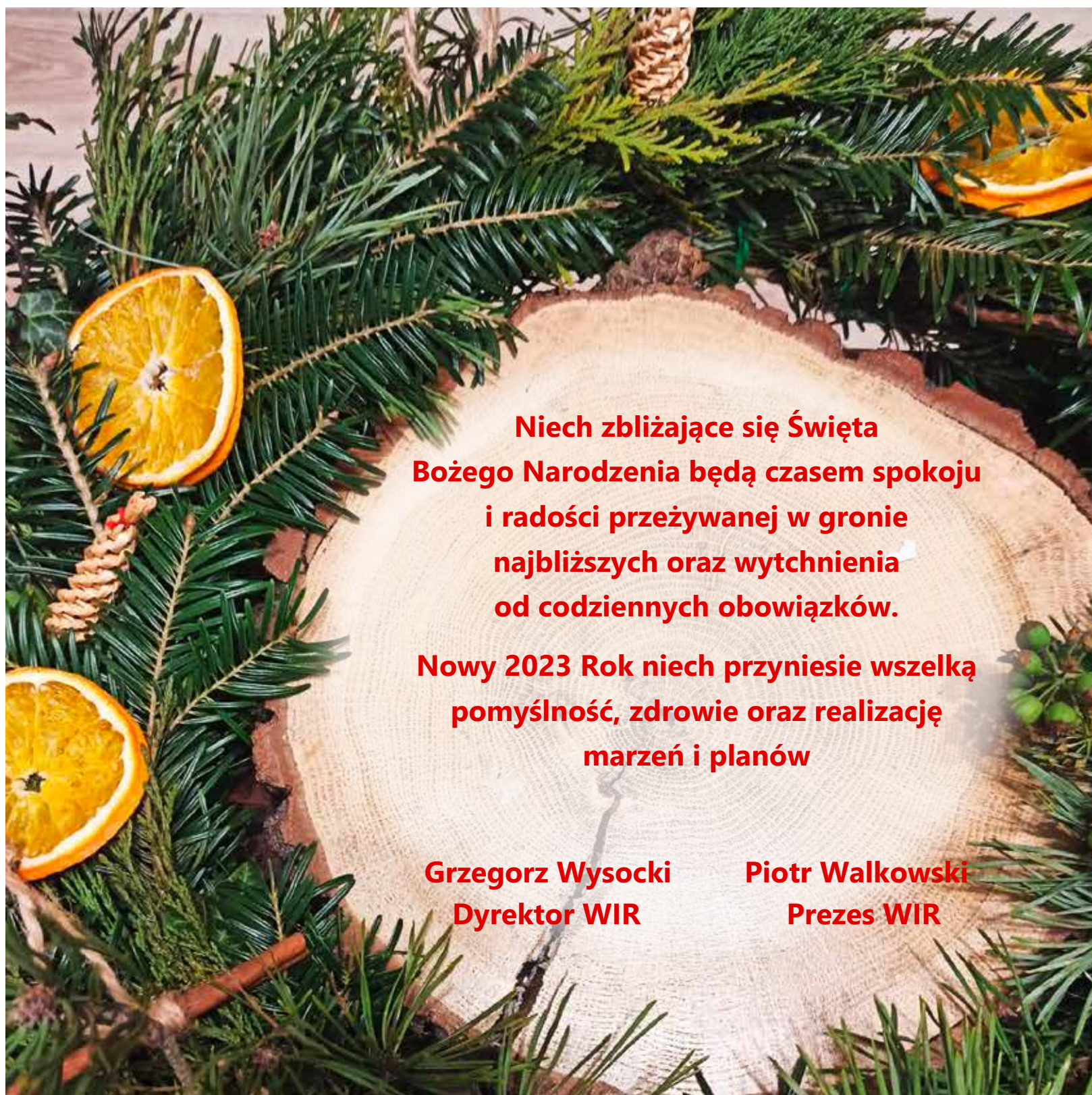

Wielkopolska
Izba Rolnicza

nr 12 (218)
grudzień 2022 r.

BIULETYN WIELKOPOLSKIEJ IZBY ROLNICZEJ

ISSN 1642-917

**Niech zbliżające się Święta
Bożego Narodzenia będą czasem spokoju
i radości przeżywanej w gronie
najbliższych oraz wytchnienia
od codziennych obowiązków.**

**Nowy 2023 Rok niech przyniesie wszelką
pomyślność, zdrowie oraz realizację
marzeń i planów**

**Grzegorz Wysocki
Dyrektor WIR**

**Piotr Walkowski
Prezes WIR**

Zwyczaje bożonarodzeniowe

Święta Bożego Narodzenia już niebawem. Powoli wchodzimy w okres przygotowań do tych magicznych i radosnych świąt. Jak co roku pięknie udekorowane domy wypełnią aromaty pieczonych pierników, wigilijnych potraw i choinki. Większość z nas dba o to, aby w świątecznej rutynie nie zabrakło bożonarodzeniowych tradycji, które są dla nas elementem pewnego porządku nadającego sens, jednocześnie sprawiając, że święta to nie tylko zwykła fasada, prezenty i jedzenie. Tradycje świąteczne są przekazywane z pokolenia na pokolenie także po to, by podtrzymywać rodzinne więzi. Przypomnijmy sobie niezwykle bogactwo znaków i symboli związanych z Wigilią Bożego Narodzenia.

Jasełka

Bożonarodzeniowa tradycja jasełek kojarzy nam się głównie z przedstawieniami szkolnymi, gdzie dzieci odgrywają scenki z dnia narodzin Jezusa Chrystusa. Występom tym towarzyszą piękne pieśni religijne i efektowne stroje. Jasełka wywodzą się ze średniowiecznego dramatu, znanego w całej Europie, które odbywały się początkowo głównie w kościołach. Treść przedstawień teatralnych zawierała zarówno biblijne wydarzenia, jak i nawiązywała do codziennych zwyczajów ludzi. Wido-wiska jasełek w Polsce po raz pierwszy miały miejsce na przełomie XIV i XV wieku. Współczesne jasełka przedstawiają sceny związane z narodzinami Jezusa, w tym wizytę pastery, trzech króli i aniołów.

Wigilia

Słowo „Wigilia” z łacińskiego oznaczająca czuwanie, wywodzi się ze Starego Testamentu. W Nowym Testamencie wigilie rozpoczynały obchód święta. Trwały one od godziny trzeciej po południu do wieczora. Przygotowanie wigilijne miało na celu przyrządzenie potraw oraz odprawienie przypisanych modlitw i ceremonii rytualnych. W Polsce Wigilia obchodzona jest od momentu przyjęcia chrześcijaństwa, jednak upowszechniła się dopiero w XVIII w. Zgodnie z polską tradycją, wigilijne zwyczaje są bogatsze niż zwyczaje związane z właściwym Bożym Narodzeniem. Obejmują wystawną, złożoną z 12 bezmięsnych dań wieczerzę wigilijną, poprzedzoną oczekiwaniem na pierwszą gwiazdkę. To co odróżnia Polskę od innych krajów, to zwyczaj rozdawania prezen-

Fot. pixabay

tów właśnie w Wigilię, a nie w samo Boże Narodzenie. Wieczerza wigilijna od zawsze miała charakter bardzo uroczysty. Stary zwyczaj mówi o rozpoczęciu Wigilii od odczytywania fragmentu Ewangelii św. Łukasza o narodzeniu Chrystusa przez ojca rodziny lub najstarszą osobę w rodzinie. Przy uczcie wigilijnej zbiera się cała rodzina, a także najbliższe osoby, z którymi łamiemy się opłatkiem.

Post

Wigilijny post związany jest z postem ilościowym i jakościowym, a co za tym idzie, nieprzejadanie się i nie-spożywanie produktów pochodzenia zwierzęcego. Zgodnie z Kodeksem Prawa Kanonicznego formalnie od 2003 r. post w Wigilię nie obowiązuje, jednak w wielu polskich domach nadal jest częścią tradycji.

Pierwsza gwiazdka

Zgodnie z tradycją wigilijną wieczerzę można rozpocząć dopiero po pojawieniu się na niebie pierwszej gwiazdki. Pierwsza gwiazdka symbolicznie nawiązuje do Gwiazdy Betlejemskiej zwiastującej narodziny Jezusa. W Biblii możemy przeczytać, że mędrcy ze Wschodu zobaczyli jasny obiekt na niebie. To właśnie on miał ich doprowadzić do miejsca narodzenia Jezusa. Tradycja wypatrywania pierwszej gwiazdki to zwyczaj wyłącznie polski.

Łamanie się opłatkiem

Zwyczaj łamania się opłatkiem znany jest wyłącznie w Polsce, skąd

zawędrował w niektóre obszary Litwy, Słowacji i Białorusi. Opłatki są wykonywane z tych samych składników i w ten sam sposób, co komunikanty, nawiązując do Hostii, która w czasie mszy, według wiary katolickiej, przeistacza się w prawdziwe ciało Chrystusa. Łamanie się opłatkiem symbolizuje również jedność rodziny. Dawniej opłatki spożywano z miodem, a nawet z czosnkiem. Dziś obyczaj ten zanikł w Polsce. Na terenach wiejskich gospodarze dzielili się opłatkiem ze zwierzętami, co było związane z przywiązaniem do nich, a także miało zwiastować lepszy dochód w przyszłym roku. Wiele osób nadal pielęgnuje tę tradycję. Ci, którzy wychowywali się na wsi i wynieśli z domu rodzinnego tradycję dzielenia się opłatkiem ze zwierzętami hodowlanymi, dzielą się nim również z domowymi pupilami.

Wolne miejsce przy stole

Zwyczaj zostawiania wolnego miejsca przy stole kojarzymy dziś z wizytą nieoczekiwanego gościa i ma symbolizować obecność Chrystusa, który tego wieczoru, w sposób szczególny, przychodzi do człowieka. Pierwotnie puste miejsce wiązało się z obrzędami słowiańskimi na cześć zmarłych.

Tradycyjne potrawy – 12 potraw

Potrawy przygotowywane na wieczerzę wigilijną muszą być postne. Bogactwo potraw wigilijnych związane jest z tradycjami szlachty polskiej, wśród chłopów i mieszczan

upowszechniło się dopiero w XIX wieku. Zwyczaj podawania 12 potraw nawiązuje do 12 apostołów. Do najbardziej typowych i tradycyjnych zestawów ludowych potraw wieczerzy wigilijnej należały: barszcz z buraków, zupa grzybowa, zupa owocowa, kluski z makiem, pierogi, kapusta, ryby, groch, fasola, kasza, pszenica, kutia, jabłka, orzechy, miód. Zwyczajem jest umieszczanie na wigilijnym stole ryby, głównie karpia, który do naszej tradycji wpisał się dopiero w latach pięćdziesiątych ubiegłego wieku. Część osób chowa w portfelu łuskę z karpia, wierząc, że przyniesie to szczęście i dostatek. W wielu domach praktykowany jest zwyczaj próbowania każdej z dwunastu potraw, aby nie zabrakło jej w następnym roku. W Wielkopolsce tradycyjną zupą wigilijną jest zupa owocowa z suszonych śliwek i jabłek z pszennymi kluseczkami. Tradycją jest także podawanie śledzia w śmietanie z ziemniakami, smażonego karpia i kapusty z grzybami. Dla naszego regionu charakterystyczne są także makielki – czyli potrawa wigilijna z maku, bakalii i klusek.

Siano

Współczesne dekoracje z sianem nawiązują do miejsca narodzin Jezusa. Na sianie przykrytym białym obrusem kładzie się opłatek i umieszcza się w centralnym miejscu stołu. Dawniej gospodarze rozstawiali słomę po kątach domu, rozrzucaли po podłodze i upychali za belki, co miało przynieść urodzaj w nadchodzącym roku.

Choinka

Strojenie choinki to jedno z młodszych zwyczajów, które przyjęto od Niemców w latach 1795–1806. Jeszcze później pojawił się obyczaj chowania prezentów pod choinką. Moda na dekorowanie choinek rozpowszechniła się na całym świecie. Dawniej na wsi popularne były przypominające choinki stroiki i podłazniczki, czyli wierzchołek choinek od-

wrócony do góry nogami przyozdobiany bibułą, cukierkami, jabłkami, orzechami.

Pasterka

Pasterka jest uroczystą Mszą Świętą celebrowaną o północy – z 24 na 25 grudnia. Zwyczaj ten pochodzi z Jerozolimy, dziś szczególnie uroczyste pasterki odprawia się w Jerozolimie i w Rzymie. Ta niezwykła

msza rozpoczyna się od głośnego i podniosłego śpiewania kolędy „Bóg się rodzi”, która oddaje wzniosłość momentu narodzin Jezusa.

Śpiewanie kolęd

Polska ma bogatą tradycję śpiewania kolęd. Najstarsza z nich powstała w 1424 roku i zaczyna się od słów: „Zdrów bądź, Królu anielski”. W polskim dorobku jest ponad

500 kolęd i pastorałek, wśród nich najpopularniejsze: „Lulajże Jezuniu, „Dzisiaj w Betlejem” oraz „Gdy śliczna Panna”. Wspólne kolędowanie to wyjątkowy czas spędzony w rodzinnym gronie. Kolędy są śpiewane zazwyczaj od wieczery wigilijnej do 2 lutego, czyli święta Matki Bożej Gromnicznej.

Opracowanie **Maria SCHUBERT**

Źródło dostępne u autora tekstu

Wigilijny karp

Karp to jedna z najpopularniejszych ryb, które hoduje się w celach konsumpcyjnych. Niektóre okazy mogą osiągnąć nawet kilkadziesiąt kilogramów. Uznaniem w kuchni cieszą się młode osobniki, zwłaszcza gatunku królewskiego. W czasie Wigilii ryby trafiają na stół w formie smażonej, pieczonej lub jako przekąska w galarecie. Płaty karpia już w pierwszej połowie października pojawiły się w wielu marketach.

Za smak charakterystyczny dla świąt w tym roku będzie trzeba niestety słono zapłacić. Na to, że ceny ryb z produkcji stawowej wzrosły, mają wpływ m.in. koszty produkcji. W tej chwili karp na targowisku lub w sklepie kosztuje od 30 zł/kg w górę. Rok temu o tej porze za kilogram płaciliśmy około 20 zł. Ceny w grudniu w związku ze świętami mogą ulec zmianie, niestety nie z korzyścią dla naszego portfela. Największa sprzedaż karpia odbywa się w grudniu, w okresie przedświątecznym, ale już teraz w wielu prywatnych punktach można dostać żywą rybę. Bezpośrednio u hodowcy zakup będzie nieco tańszy niż w markecie czy na targowisku. Trzeba jednak pamiętać, że niektóre punkty oferują ryby tylko w ilościach hurtowych.

W sklepie internetowym skupiającym się na sprzedaży ryb **świeży płat z karpia** w promocji kosztuje nieco ponad 43 zł za 0,7 kg. W markecie za kilogram karpia (płat ze skórą) trzeba zapłacić niemal 80 zł (dane z 8 listopada). 14 listopada w jednej z sieci marketów dostępny był karp w następujących cenach:

- karp patroszony ok. 38 zł/kg,
- karp filet 64 zł/kg,
- karp dzwonka 71 zł/kg,
- karp płat ze skórą 55 zł/kg.

Ceny wędzonego karpia z gospodarstwa rybackiego:

- karp tusza z głową – 50 zł/kg,
- karp dzwonka – 55 zł/kg,
- karp filet – 70 zł/kg.

Gospodarstwa rybackie zaczynają w listopadzie sprzedawać karpia,

Zamówienia na karpia z Przygodzic można realizować pod nr tel. 62 736 62 58

zaznaczają, że bliżej świąt będzie drożej. W województwie wielkopolskim, na Stawach Przygodzickich kilogram karpia królewskiego na przełomie listopad/grudzień kosztował 25 zł.

Tradycyjnie hodowany karp obecny jest w polskich stawach od ponad 800 lat. Ryba ta ma dużo wartości odżywczych m.in. nienasycone kwasy tłuszczowe (omega-3 i omega-6), które wspierają pracę mózgu oraz zmniejszają ryzyko zawału serca i udaru mózgu. Karp zawiera także witaminę B, łatwo przyswajalne białka oraz minerały takie jak wapń, fosfor, potas, sód i żelazo.

Polska to największy w Unii Europejskiej hodowca karpia. W powiecie ostrowskim, w gminie Przygo-

dzice znajduje się kompleks Stawów Przygodzickich, który składa się z około 70 stawów rybnych o łącz-

nej powierzchni około 730 ha. Są to płytkie akweny o wielkości od poniżej 1 hektara do 112 ha, które stanowią dwa duże kompleksy stawów: Przygodzice-Trzcieliny i Dębni-ca-Kocięba oraz mniejsze stawy śródleśne. Stawy zasilane są wodami Baryczy i mniejszych rzeczek. Do 1900 roku Barycz przepływała przez największy staw Trzcieliny. Nowe koryto rzeki omija zbiornik, co umożliwiło regulowanie dopływu wody do stawu. Obszar ten znajduje się w granicach parku krajo-brazowego „Dolina Baryczy”, zarazem obszaru Natura 2000 „Dolina Baryczy”. Od XVI w. stawy wchodziły w skład dóbr przygodzickich, a następnie hrabstwa i ordynacji radziwiłłowskiej. W II połowie XVIII w. Radziwiłłowie gospodarę rybną rozwinęli do poziomu europejskiego, karpie z Przygodzic docierały do wielu miejscowości w Rzeczpospolitej i były znane poza nią. Obecnie stawy są własnością Skarbu Państwa, dzierżawione przez Gospodarstwo Rybackie „Przygodzice”. Podstawą hodowli jest karp, ale występuje także: lin, leszcz, ukleja, krąp, karaś, jazgarz, płoć, okoń, szczupak, sum i inne gatunki ryb. Część stawów utrzymuje charakter starych, płytkich jezior eutroficznych.

Opracowała **Kaja WALKOWSKA**

PRZEPIS NA KARPIA Z GRZYBAMI

Składniki: Karp (1 kg), 6–10 szt. pieczarek (można zastąpić grzybami leśnymi), duża cebula, kieliszek białego wytrwanego wina, sok z cytryny, 2 łyżki gęstej śmietany, 2 łyżki rosolu z ryby, sól, pieprz, szczypta cukru, 3 łyżki masła, łyżeczka mąki.

Wykonanie: Oskrobanego i umytego karpia natrzeć solą, posypać pieprzem, ułożyć w żaroodpornym półmisku i piec w piekarniku polewając często masłem. Pieczarki umyć, pokroić w plasterki, dodać pokrojoną w plastry cebulę i dusić na maśle. Zrobić zasmażkę z masła i mąki, rozprowadzić wodą, dodać sól, pieprz, wino i śmietanę. Do sosu włożyć przysmażone na maśle pieczarki z cebulą, dusić chwilę pod przykryciem. Doprawić sokiem z cytryny i cukrem. Na wpuć upieczoną rybę zalać sosem pieczarkowym i zapiekać ok. 20 minut. Podawać z ziemniakami i sałatą.

Wybory do izb rolniczych już w przyszłym roku!

W dniu 28 lipca 2023 roku upłynie obecna VI kadencja samorządu rolniczego. Jeśli nic nie ulegnie zmianie, to w niedzielę 24 września przyszłego roku odbędą się wybory do rad powiatowych izb rolniczych na kolejną 4-letnią kadencję, obejmującą lata 2023–2027.

W tej sprawie 19 października br. obradowała komisja wyborcza Krajowej Rady Izb Rolniczych, w której pracuje Piotr Walkowski – prezes zarządu Wielkopolskiej Izby Rolniczej. Komisja wybrała prezesa zarządu Małopolskiej Izby Rolniczej Ryszarda Czaickiego jako swego pełnomocnika do dalszego procedowania spraw wyborów do izb rolniczych.

Przypomnijmy, że w myśl obowiązujących przepisów, co 4 lata izby rolnicze muszą samodzielnie zorganizować wybory do walnych zgromadzeń. Nie otrzymują na ten cel żad-

nych subwencji ze środków budżetowych. A wymagania ustawodawcy są duże – członkowie walnego zgromadzenia danej izby są wybierani spośród członków izby w wyborach pośrednich, dwustopniowych, przeprowadzanych w głosowaniu tajnym. W I etapie wyborów w okręgu wyborczym obejmującym obszar jednej gminy wybiera się dwóch członków rady powiatowej izby (lub jednego, jeżeli obszar użytków rolnych gminy nie przekracza 4 tys. ha). W II etapie wyborów na swym pierwszym posiedzeniu każda rada powiatowa izby wybierze spośród swoich członków przewodniczącego oraz delegata na walne zgromadzenie. W ten sposób z 31 rad powiatowych zostanie wyłonione 62-osobowe Walne Zgromadzenie Wielkopolskiej Izby Rolniczej, które z kolei na swym pierwszym posiedzeniu wybierze spośród

swego grona zarząd, komisję rewizyjną i komisje problemowe.

W wyborach do samorządu rolniczego okręgiem wyborczym jest gmina, w związku z tym w Wielkopolsce utworzonych zostanie 226 okręgów wyborczych. Po zweryfikowaniu danych z ewidencji gruntów rolnych i uwzględnieniu miast na prawach powiatu, zostanie określona ilość mandatów do obsadzenia. W ostatnich wyborach z 2019 roku, w 200 okręgach o powierzchni użytków rolnych ponad 4 tys. ha, wybierano po 2 delegatów, zaś w 26 okręgach o powierzchni użytków rolnych do 4 tys. ha, wybierano 1 delegata. Razem do obsadzenia było 426 mandatów, choć ze względu na brak kandydatów w niektórych gminach, nie wszystkie mandaty zostały obsadzone.

Mamy nadzieję, że w przyszłym roku znajdą się osoby chętne do pra-

cy społecznej, jaką niewątpliwie jest działalność w radzie powiatowej izby rolniczej. Już dziś zapraszamy do czynnego udziału w przyszłorocznych wyborach do izb rolniczych! Wszyscy członkowie samorządu rolniczego powinni wziąć w nich udział – mogą zarówno kandydować, jak i głosować na konkretnych kandydatów.

Warto przytoczyć w tym miejscu słowa Jarosława Kaczyńskiego z lipca 2019 roku: „Demokracja to nie tylko sejm, sejmik wojewódzki, ale także samorząd rolniczy”.

Udział w wyborach to najprostszy sposób na poparcie idei samorządu zawodowego rolników. Nie każda grupa zawodowa może się poszczycić swoim samorządem. Trzeba umieć to docenić. Wszyscy razem tworzymy samorząd rolniczy i w dużej mierze to od nas zależy, jaki on będzie w przyszłości.

Opracowanie Grzegorz WYSOCKI

Wkrótce zmiany w zasadach rejestrowania i znakowania zwierząt

Ustawa z 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt została podpisana przez Prezydenta RP dnia 21 listopada 2022 r. i zastąpi tę z 2 kwietnia 2004 r. Projekt dostosowuje polskie prawo do przepisów Unii Europejskiej w sprawie zakaźnych chorób zwierząt. Zapewnia także jednolite funkcjonowanie systemu identyfikacji i rejestracji zwierząt.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przejmie zadania dotyczące gromadzenia danych koniowatych oraz rozpocznie gromadzenie danych zwierząt pozostałych gatunków (tj. jeleniowatych i wielbłądowatych) oraz drobiu, których identyfikacja i rejestracja jest wymagana przepisami unijnymi.

Nowe przepisy przewidują także rezygnację z paszportów dla bydła w obrocie krajowym, będą obowiązywały tylko w przypadku planowego wywozu do innych krajów Unii Europejskiej.

Z dniem 1 stycznia 2026 r. wejdzie w życie obowiązek dokonywania zgłoszeń zdarzeń dotyczących zwierząt koniowatych, bydła, owiec, kóz i świń, które prowadzą działalność

nadzorowaną wyłącznie w postaci elektronicznej. Co najważniejsze dla rolników, nie trzeba będzie prowadzić księgi rejestracji/ewidencji w postaci papierowej.

Posiadacze zwierząt, którzy będą mieli z taką formą zgłaszania problemy, będą mogli skorzystać z pomocy pracowników Ośrodków Doradztwa Rolniczego lub pracowników ARiMR – tak, jak dzieje się to obecnie przy składaniu wniosków o płatności bezpośrednie.

Przepisy zawierać będą inną definicję posiadacza (w przypadku koniowatych mowa jest w nich również o właścicielu), a podstawową kategorią – w miejsce siedziby stada – stanie się działalność. Obowiązkowi zgłoszenia podlegać będą cztery główne rodzaje działalności:

- siedziba stada, jeśli: prowadzi się chów, hodowlę, wypas, miejsce gromadzenia, grupę tresowanych zwierząt, ich skup, obrót nimi, pośrednictwo w tym obrocie bądź cyrk objazdowy; organizuje się targi, wystawy, pokazy lub konkursy zwierząt; dokonuje się uboju tych pochodzących z innych siedzib w celu produkcji mięsa na użytek własny,

- rzeźnia,
- zakład drobiarski,
- zakład przetwórczy lub spalarnia.

Modyfikacji ulegną zasady i terminy dokonywania zgłoszeń

Każdy z wymienionych rodzajów działalności oznaczony zostanie odrębnym numerem, a posiadacze zwierząt dotychczas nieewidencjonowanych przez Agencję będą zobowiązani – oprócz wystąpienia o nadanie statusu producenta – do zarejestrowania:

- siedziby stada koniowatych oraz zgłoszenia zwierząt w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy;
  - siedziby stada jeleniowatych i wielbłądowatych nie później niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy – również od tej daty posiadacze zwierząt będą mieć 18 miesięcy na oznakowanie i zgłoszenie zwierząt;
  - zakładu drobiu oraz dokonania zgłoszenia w komputerowej bazie liczby ptaków lub jaj wylęgowych w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.
- Odrębne terminy będą obowiązywać na zgłaszanie urodzeń i znakowanie zwierząt w zależności od ga-

tunku. Hodowcy bydła niezmiennie na dokonanie obu czynności będą mieli 7 dni. Posiadacze owiec i kóz na zgłoszenie urodzenia zwierzęcia i jego oznakowanie dostaną do 30 dni, jeśli matka była objęta wsparciem dobrostanowym. W innym przypadku znakowanie owcy lub kozy będzie musiało nastąpić w terminie 30 dni od dnia objęcia matki wsparciem – jednak nie później niż 180 dni od dnia urodzenia potomstwa lub przed opuszczeniem przez nie siedziby stada, w której się urodziło. W przypadku jeleniowatych i wielbłądowatych termin na dokonanie obu czynności wyniesie maksymalnie 9 miesięcy. Zmiana dotyczy świń, bo nowe przepisy zobligują ich posiadacza do poinformowania o urodzeniu i oznakowaniu tych zwierząt nie później niż 37 dni od zdarzenia, a informacja o podejrzeniu wystąpienia choroby zakaźnej powinna znaleźć się w komputerowej bazie w ciągu 2 dni. Gdy mowa o koniowatych, warto wiedzieć, że na zgłoszenie urodzenia ustawa da 3 miesiące, a opisu i identyfikacji będzie musiał dokonać właściwy związek hodowców koni w ciągu 12 miesięcy

od urodzenia zwierzęcia. W przypadku wszystkich wymienionych gatunków będzie trzeba poinformować o zdarzeniu innym niż urodzenie przed upływem 7 dni od jego wystąpienia.

Zmiana przepisów pozwoli na stosowanie środków identyfikacji, które zostały uwzględnione w unijnych przepisach takich jak zwykle i elektroniczne kolczyki, opaski na pęcinę, kapsułki ceramiczne (bolusy),

wszczepiane transpondery oraz tatuże, w zależności od konkretnego gatunku zwierząt.

Posiadacze świń będą musieli 2 razy w roku (do 30 czerwca oraz do 31 grudnia) sporządzać spis zwierząt,

który uwzględni również nieoznakowane jeszcze zwierzęta.

Opracowanie **Maria SCHUBERT**

Źródło: <https://www.gov.pl/web/arimr/>

beda-zmiany-w-zasadach-rejestrowania-i-znakowania-zwierzat

Co nas czeka na rynku nawozów i energii?

Agresja Rosji na Ukrainę na długo oddaliła ten kraj z globalnego obiegu gospodarczego. Wiele krajów unijnych np. Niemcy czy też nasz kraj na tanich surowcach energetycznych podtrzymywali przez ostatnie lata rozwój gospodarczy. Tani gaz oraz ropa pozwalały na budowanie konkurencyjności rolnictwa czy też przemysłu. Nie od dziś wiadomo, że branża rolno-spożywcza jest wysoce energochłonna, począwszy od produkcji nawozów sztucznych na konieczności zachowania łańcucha chłodniczego w dystrybucji kończą. Przyjrzyjmy się sytuacji jaka będzie panować na rynku nawozów oraz energii.

Polska, jako kraj – eksporter produktów spożywczych, zużywa energię na schładzanie czy mrożenie wysyłanych za granicę surowców rolniczych czy gotowych produktów spożywczych. Teraz sytuacja zmienia się diametralnie. Embargo, słuszne politycznie, skazuje kraje europejskie na znacząco wyższe koszty energetyczne. Bardzo mocno odczuwa to przemysł przetwórczy oraz rolnictwo. Tegoroczna zima będzie szczególnie trudna dla producentów kwiatów i warzyw pod osłonami, a także rolników zajmujących się produkcją zwierzęcą. W kolejnych latach wcale nie będzie lepiej. Kryzys energetyczny w postaci wysokich cen energii oraz gazu potrwa jeszcze parę lat, a ceny nie wrócą już do poprzednich niskich poziomów. Na rynku trzody chlewnej jest widoczne, że nie da się zwiększonych kosztów przerzucić na klienta końcowego czy sieć detaliczną. Pomimo braku surowca na rynku, ceny skupu spadają. Wyjściem z sytuacji jest energetyka odnawialna, ale dobrze zorganizowana na zasadzie spółdzielni energetycznych. Obszary wiejskie mają szansę na produkcję takiej energii i ciepła z różnych źródeł takich jak: fotowoltaika, wiatrak czy biogazownie. Te źródła będące własnością grupy rolników zorganizowanych w formie spółdzielni energetycznej powinny być z sobą kompatybilne i wzajemnie się uzupełniać. Produkowana energia powinna być przede wszystkim wykorzystywana na zabezpieczenie

jej zużycia przez samych rolników, okolicznych mieszkańców czy samorządy. Nadwyżki powinny być sprzedawane sieciom dystrybucyjnym na rynkowych zasadach.

Aby taki stan osiągnąć, potrzebne są proste procedury, pieniądze na inwestycje oraz budowa przez państwo nowoczesnych sieci energetycznych. To proces, który potrwa wiele lat, ale już w tej chwili potrzebny jest wokół niego konsensus wszystkich sił politycznych. Uzupełnieniem i stabilizatorem powinna być energetyka konwencjonalna, a w przyszłości jądrowa.

Potrzebna jest również transformacja energetyczna przemysłu spożywczego. Polskie zakłady przetwórcze, aby zachować naszą konkurencyjność na rynkach europejskich, muszą dążyć do znaczącej redukcji śladu węglowego w produkowanej i eksportowanej żywności. To będzie coraz ważniejsze kryterium zakupu produktów spożywczych przez sieci handlowe i ostatecznych konsumentów. Konsument, póki co deklaruje chęć zakupu takich produktów po wyższych cenach, pod warunkiem gwarancji, co do sposobu ich wytwarzania uwzględniającego niski lub zerowy ślad węglowy. Taką gwarancję dają odnawialne źródła energii oraz gospodarka obiegu zamkniętego, co oznacza kolejne inwestycje. Dlatego bardzo ważne jest podjęcie wszelkich działań mających na celu odblokowanie środków finansowych z programu KPO. Ważne jest, aby transformować energetykę ze środków finansowych, które rząd pozyskuje z opłat za emisję. Te pieniądze muszą trafić na rynek w postaci inwestycji w sieci przesyłowe, farmy wiatrowe i nowe technologie energetyczne. Bez takich inwestycji polska gospodarka, w tym przemysł spożywczy, będą traciły rynki eksportowe, które są na dzisiaj jednym z ważniejszych motorów rozwoju polskiej gospodarki oraz odbiorcą surowców rolnych od rolników.

Jeśli chodzi o sytuację na rynku nawozów, to jest ona trudna i utrzymuje się od dłuższego czasu. Ich ceny rosną w zatrważająco szybkim tempie, ale jakby tego było mało, to

są jeszcze ogromne problemy z ich dostępnością. W ostatnim czasie do wiadomości publicznej przekazano, że Krajowa Grupa Spożywcza została autoryzowanym dystrybutorem nawozów Grupy Azoty i Anwil S.A. Andrzej Śliwka, wiceminister aktywów państwowych przekazał, że KGS ma w swoich punktach oferować nawozy azotowe, jednoskładnikowe i wieloskładnikowe w bardzo konkurencyjnych cenach. Z informacji uzyskanych od rolników dowiadujemy się, że większość z nich nie może na dzień dzisiejszy kupić nawozów w KGS, gdyż albo ich nie ma lub są dostępne, ale tylko dla plantatorów buraków. Często także do zakupionych nawozów należy doliczyć koszty transportu, więc podliczając finalną cenę, nie jest ona konkurencyjna i często jest na poziomie takim jakbyśmy zakupili nawozy w lokalnym punkcie.

10 punktów sprzedaży w ramach Krajowej Grupy Spożywczej to zdecydowanie za mało, aby obsłużyć wszystkich zainteresowanych zakupem nawozów. Bardzo często sprzedawane są nawozy w ilościach cało samochodowych tj. 24 t, więc mniejsze gospodarstwa nie mają szans na zamówienie tańszych nawozów. Krajowa Grupa Spożywcza zaznacza, że w najbliższym czasie planuje zwiększyć ilość swoich punktów sprzedaży.

Komisja Europejska rozważa możliwość wsparcia dla producentów nawozów, jednak szczegóły jeszcze nie są znane. KE opracuje także plan zintegrowanej gospodarki, aby ograniczyć utratę składników odżywczych o co najmniej 50%, przy jednoczesnym zapewnieniu, by nie doszło do pogorszenia żyzności gleby.

Wydaje się, że na razie nie ma co liczyć na spadek cen nawozów, dlatego ważną kwestią jest odpowiednie i precyzyjne nawożenie. O tym rozmawiamy na szkoleniach pn. „Ochrona różnorodności biologicznej w warunkach produkcji rolnej”. Jeżeli są Państwo zainteresowani udziałem w tych szkoleniach, to zapraszamy do kontaktu z kierownikami biur powiatowych WIR – kontakty do biur znajdują Państwo na naszej

stronie internetowej www.wir.org.pl w zakładce Biura WIR.

Dodatковым ciosem dla rolników będzie niestety fakt, że od nowego roku przywrócone zostaną wyższe stawki VAT nie tylko w przypadku energii elektrycznej, lecz także w przypadku paliw i nawozów. Przypominamy, że wprowadzone od kwietnia br. przepisy unijne umożliwiły państwu członkowskiemu obniżenie stawek VAT do 0% na określone towary zaspokajające podstawowe potrzeby – żywność, gaz ziemny oraz niektóre paliwa. Zerową stawką VAT objęte zostały także nawozy. Niestety, zgodnie z informacjami przekazanymi przez przedstawicieli UE aktualne ramy prawne UE nie pozwalają przedłużyć zerowej stawki VAT na nawozy i gaz ziemny w 2023 r. Minister rolnictwa i rozwoju wsi Henryk Kowalczyk wskazał, że prawdopodobnie będziemy musieli się dostosować do przepisów UE, gdyż VAT jest podatkiem zharmonizowanym. Z pewnością sytuacja powracającego VAT-u na nawozy najbardziej wpłynie – niestety – niekorzystnie na rolników tzw. ryczałtowców. Wicepremier dodał, że przepisy unijne pozwalają pozostawić zerowy podatek VAT na żywność i Polska z tego skorzysta i utrzymując zerową stawkę VAT.

Opracowanie **Andrzej PRZEPIÓRA,**
Aleksander POZNAŃSKI

SIEWCA Wielkopolski

Wydawca: Wielkopolska Izba Rolnicza

Rada Programowa: Zarząd WIR

Redaktor naczelna: Marta Ceglarek

Adres redakcji: Wielkopolska Izba Rolnicza,

ul. Gołęcińska 9, 60-626 Poznań,

tel. 61 227 01 30, faks 61 227 01 31,

redakcja 61 227 01 24,

e-mail: siewca@wir.org.pl

Druk: Drukarnia Sosnowiec

Artykuły zamieszczone w „Siewca Wielkopolskim” odzwierciedlają poglądy WIR, a redakcja „Tygodnika Poradnika Rolniczego” nie ma wpływu na ich treść.

Aktualna sytuacja na wybranych rynkach rolnych

W październiku br. inflacja wyniosła 17,9%. Z pewnością tempo wzrostu byłoby większe, gdyby nie wprowadzona tarcza antyinflacyjna, która zakłada obniżenie stawki VAT na wybrane produkty. Niestety, tarcza ta 1 stycznia 2023 r. wygaśnie, co doprowadzi do kolejnego wzrostu np. kosztów produkcji. Jednak z zapewnieniem wicepremiera, ministra rolnictwa i rozwoju wsi Henryka Kowalczyka wynika, że przepisy unijne pozwalają pozostawić zerowy podatek VAT na żywność, z którego Polska skorzysta i utrzyma zerową stawkę VAT.

Od początku listopada br. obserwujemy spadek cen zbóż zarówno na światowych giełdach, jak i na rynku krajowym. Wielu rolników z przygranicznych miejscowości informuje o spadkach cen skupu kukurydzy, zbóż i rzepaku. Zdaniem tych rolników, spadki cen wynikają z nadmiernego i niekontrolowanego importu ziarna z Ukrainy, które bardzo często jest niskiej jakości, jak również nie spełnia standardów unijnych. Z informacji przekazanych 17 listopada br. wynika, że umowa zbożowa z Rosją zostanie wydłużona o 120 dni. Przedłużenie umowy na wywóz ukraińskiego zboża przyczyni się do złagodzenia kryzysu żywnościowego na świecie, zwłaszcza wśród biednych krajów Afryki i Bliskiego Wschodu, uzależnionych od importu z Ukrainy i Rosji.

Trudna sytuacja na rynku trzody chlewnej panuje już od kilkunastu miesięcy. Wielkopolska Izba Rolnicza od dawna alarmowała władze państwa polskiego o krytycznej sytuacji na tym rynku. Sytuacja, która na nim występuje od ponad roku, nie

jest zjawiskiem chwilowym, a staje się początkiem upadku tego kierunku produkcji rolniczej.

Wprawdzie od kilkunastu dni ceny tuczniaka w skupach drgnęły, jednak są to tzw. symboliczne podwyżki. Owe podwyżki nie zapewniają opłacalności tego kierunku produkcji. Lawinowo rosną niestety koszty produkcji. Z analiz i kalkulacji regularnie prowadzonych przez Wielkopolską Izbę Rolniczą wynika, że od wielu miesięcy producenci trzody chlewnej do każdej sprzedanej sztuki dokładają blisko 100 zł, w zależności od wielkości stada oraz technologii produkcji. Aktualnie ceny tuczniaków oferowane przez skupy kształtują się na poziomie 6,80–6,90 zł/kg.

Na rynku krajowym obserwuje się zwiększone zainteresowanie ubojni surowcem, którego podaż jest mocno ograniczona oraz większą koncentrację na zamówieniach na okres przedświąteczny, jak i na nadchodzące święta. Liczymy zatem, że wpłynie to na podwyżkę cen w skupach i pozwoli hodowcom poprawić ich sytuację ekonomiczną.

Analizując rynek bydła rzeźnego, zauważamy w ostatnich kilkunastu dniach obniżki w skupach za kg w wadze poubojowej. Rynek krajowy jest wypełniony mięsem wołowym. Szalejąca inflacja powoduje zmniejszenie wydatków na droższe gatunki mięsa. Zgodnie z najnowszymi danymi GUS, w październiku 2022 r. wskaźniki cen dla mięsa drobiowego, wołowego i wieprzowego wzrosły odpowiednio o 42,3%, 30,8% oraz 27,1%. To jedne z najwyższych wyników wśród produktów spożywczych – obok cukru, tłuszczów, mąki oraz mleka – co

może tłumaczyć nastroje i zachowania konsumentów. Jako dodatkowe czynniki działające na niekorzyść branży mięsnej można również wskazywać wzrost popularności diet roślinnych, a nawet tzw. aferę drobiową, która została nagłośniona właśnie w październiku. Z analiz Departamentu Analiz Makroekonomicznych Credit Agricole Bank Polska wynika, że szczyt cen jest już za nami i w kolejnych miesiącach będziemy obserwować ich stopniowy spadek związany z pojawianiem się większej podaży bydła.

Według danych pochodzących z Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, Polacy konsumują średnio od 11 do 13 kg ryb i organizmów wodnych na osobę rocznie. Najwięcej ryb Polacy zjadają oczywiście w grudniu ze względu na symbolikę związaną ze świętami Bożego Narodzenia. Na polskich stołach króluje wówczas karp. Niestety, w tym roku każdy z nas odczuł podwyżki cen i zbliżające się święta będą horrendalnie drogie. Na to, że wiele ryb ze stawów podrożało, mają wpływ m.in. koszty produkcji. Hodowcy płacą więcej za karmienie i utrzymanie. W tej chwili karp na bazarze lub w sklepie kosztuje od 30 zł/kg w górę. Rok temu o tej porze za kilogram płacono ok. 20 zł. Stawki w grudniu w związku ze świętami mogą ulec zmianie i niestety wzrosną o około 30%.

Na rynku drobiu, ze względu na intensywną ptasią gripę, która mocno dała się we znaki stadom rodzicielskim, trudno jest dzisiaj zdobyć pisklęta na odchów i dalsze użytkowanie nieśne lub rzeźne. Ceny skupu drobiu mięsnego nieco spadają i zbli-

żają się do granicy 5 zł/kg. W tym samym czasie znacząco rosną koszty pasz i komponentów białkowych. Producenci mocno obawiają się zimy i konieczności ogrzewania kurników, co będzie generowało znaczące koszty. Unia Europejska odnotowuje rekordowy import mięsa drobiowego z Ukrainy po czasowym zniesieniu ceł. Sieci detaliczne schodzą z wysokich cen fileta, które po przekroczeniu poziomu 20 zł/kg okazały się barierą w popycie na to mięso. Rynek trzyma się dzięki eksportowi i słabej złotówce.

Ceny skupu mleka stabilizują się na wysokim poziomie i wynoszą średnio w kraju około 2,68 zł/l. Ceny są mocno zróżnicowane w zależności od odbiorcy i parametrów jakościowych. Umacnia się pozycja Polski jako eksportera produktów mleczarskich, w tym głównie serów twarogowych, mleka w proszku. Według wstępnych danych MRiRW, po dwóch pierwszych miesiącach 2022 r. polski eksport produktów mleczarskich wyniósł **439 mln euro** i był o prawie 28% większy niż w analogicznym okresie 2021 r. Producenci mleka odnotowują, z drugiej strony, wzrost kosztów pasz, a cała branża obawia się wzrostu kosztów energii oraz jej braków, co w przypadku mleka ma strategiczne znaczenie dla funkcjonowania łańcucha chłodniczego oraz energochłonnego przetwórstwa. W odpowiedzi na nasze interwencje, ministerstwo rolnictwa i rozwoju wsi zapewniło, że ten sektor będzie traktowany priorytetowo w zakresie cen i dostaw gazu oraz energii.

Opracowanie **Andrzej PRZEPIÓRA,**
Aleksander POZNAŃSKI

Wielkopolskie Fora Rolnicze – Wspólnie dla Wielkopolskiej Wsi

W dniu 22 listopada br., z inicjatywą wojewody wielkopolskiego Michała Zielińskiego, odbyło się spotkanie z zarządem Wielkopolskiej Izby Rolniczej. W trakcie spotkania omówiono plany dotyczące organizacji cyklu spotkań dla wielkopolskich rolników w pierwszym kwartale 2023 roku pt.: „Wielkopolskie Fora Rolnicze – Wspólnie dla Wielkopol-

skiej Wsi”, pod patronatem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Wojewody Wielkopolskiego.

Uzgodniono, że spotkania odbywać się będą w I kwartale 2023 roku w poszczególnych powiatach naszego województwa. Dla naszej Izby będzie to już szesnasta edycja Forów. Fora rolnicze to w Wielkopolsce inicjatywa bardzo dobrze znana, mają-

ca swoją markę i ciesząca się dużym zainteresowaniem. Organizowane corocznie przez samorząd rolniczy spotkania są płaszczyzną do wymiany informacji oraz okazją do dyskusji na temat aktualnych problemów wsi i rolnictwa.

W 2023 roku wartością dodaną forów będzie współpraca przy ich organizacji i przeprowadzaniu z insty-

tucjami i agendami rządowymi. Ze względu na stabilną obecnie sytuację epidemiologiczną w kraju, zakłada się, że fora zostaną przeprowadzone ponownie w formie stacjonarnej, preferowanej przez rolników.

Tematyka wiosennego cyklu forów koncentrować się będzie wokół najważniejszego obecnie tematu, jakim jest wdrożenie od stycznia

Spotkanie wojewody wielkopolskiego z zarządem WIR

2023 r. znaczącej reformy Wspólnej Polityki Rolnej i Krajowego Planu Strategicznego (KPS). Rolnicy w tym okresie będą podejmowali kluczowe decyzje dotyczące składowania wniosków o dopłaty bezpośrednie i wykorzystania możliwości, jakie dają nowe mechanizmy w postaci ekoschematów. Ta wiedza będzie

miała kluczowe znaczenie dla sytuacji finansowej rolników w nadchodzących latach. Mamy nadzieję, że do tej pory wypracowane już zostaną szczegółowe rozporządzenia wykonawcze dotyczące poszczególnych działań KPS.

Spotkania będą miały formę prezentacji połączonych z debatą oraz

sesją pytań i odpowiedzi. W szczególności poruszać będziemy kwestię ekoschematów i działań w ramach KPS-u, które będą miały kluczowe znaczenie dla osiągnięcia przez rolników zbliżonego do obecnych poziomu wsparcia. Dodatkowo poruszymy kwestie, które tradycyjnie są omawiane podczas forów, czyli:

- problematykę chorób zakaźnych i bioasekuracji w gospodarstwach rolnych,
- gospodarke łowiecką i współpracę z kołami łowieckimi,
- wyniki doświadczeń i zalecenia Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych,
- działania Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa i plany rozdysponowania nieruchomości z Zasobu Skarbu Państwa na 2023 rok,
- współpracę ze szkołami kształcącymi w kierunkach rolniczych,
- współpracę z kołami gospodyń wiejskich i kółkami rolniczymi,
- ubezpieczenia wzajemne jako forma samoorganizacji rolników w ograniczaniu ryzyka działalności.

Do zaproponowanej tematyki mogą dochodzić kwestie lokalne, które wynikają ze specyfiki rolnictwa danego subregionu, produkcji czy też podmiotów, z którymi rolnicy współpracują.

Już dziś zapraszamy Państwa do uczestnictwa w poszczególnych forach. Zapisy prowadzić będą kierownicy Biur Powiatowych Wielkopolskiej Izby Rolniczej. Program spotkań będzie na bieżąco aktualizowany na naszej stronie internetowej www.wir.org.pl, poczynawszy od połowy stycznia 2023 r.

Opracowanie G. WYSOCKI

Bioróżnorodność – szkolenia dla rolników

Wielkopolska Izba Rolnicza w konsorcjum z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie oraz 15 Ośrodkami Doradztwa Rolniczego organizuje w województwie Wielkopolskim cykl szkoleń pn. „Ochrona różnorodności biologicznej w warunkach produkcji rolnej”. Szkolenie współfinansowane jest przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 Instytucja Zarządzająca PROW 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Bezpłatne szkolenia są prowadzone od września 2022 roku i do tej pory przeprowadzono 24 spotkania w których udział wzięło 720 osób. Kolejne 4 szkolenia odbędą się jeszcze w tym roku, a następne 21 już po nowym roku. Łącznie planowane jest przeszkolenie 1350 osób z województwa wielkopolskiego. Przypo-

minamy że uczestnikami szkolenia mogą być: rolnicy, domownicy rolników, małżonkowie rolników, osoby zatrudnione w rolnictwie, właściciele lasów, wnioskodawcy lub beneficjenci operacji typu „Premie dla młodych rolników” w ramach poddziałania „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Zachęcamy do udziału w spotkaniach, podczas których prezentowane są informacje związane z korzyściami, jakie niesie za sobą ochrona bioróżnorodności w rolnictwie i środowisku, jakie systemy produkcji uwzględniają zasady bioróżnorodności i zapewniają jakość surowców rolniczych, a także między innymi jakie działania zostały wdrożone w ramach PROW 2014–2022 oraz 2023–2027 przyczyniające się do ochrony różnorodności biologicznej.

Na szkoleniach omawiane są również środki pomocowe związane ze

wspomaganiem wprowadzania zasad bioróżnorodności w rolnictwie. Zawarte są one zarówno w planowanych dopłatach bezpośrednich jak i elementach programów rolno-środowiskowo-klimatycznych oraz działaniach inwestycyjnych. Znajomość zasad przyznawania dopłat jest bardzo ważna, ponieważ uzyskanie ich na optymalnym poziomie uzależnione będzie między innymi od stosowania dodatkowych dobrowolnych działań w gospodarstwie, tzw. ekoschematów. Konieczne będzie dobranie do realizacji takich, które będą możliwe do wykonania w danym gospodarstwie oraz przyniosą wymierne korzyści finansowe. Szczególnie ważne jest poznanie zasad związanych z płodozmianem, gdzie wprowadzono szereg zasad co do uprawianych roślin i ochrony gleby. Część z tych zasad na szczęście będzie realizowana dopiero od 2024 roku (między innymi zakaz uprawy na ugorach) ze względu na wojnę w Ukrainie i konieczność zapewnienia bezpieczeństwa żywno-

ściowego. Ważne jest również odpowiednie zorganizowanie produkcji zwierzęcej i wykorzystanie działań proponowanych w ekoschemacie związanym z dobrostanem. Pomocą w przygotowaniu gospodarstwa na nowe wyzwania służy przedstawiany na szkoleniach kalkulator dopłat, który został zamieszczony na naszej stronie internetowej www.wir.org.pl, w zakładce „Pliki do pobrania”. Pozwala on w przybliżeniu zaplanować i określić kwoty dopłat bezpośrednich w danym gospodarstwie.

Zachęcamy do zdobywania praktycznej wiedzy na naszych szkoleniach i wcześniejszą rejestrację, ponieważ liczba miejsc jest ograniczona. Zapraszamy do kontaktu z naszymi biurami powiatowymi oraz do odwiedzenia strony internetowej www.wir.org.pl, na której znajdziecie Państwo aktualny harmonogram szkoleń oraz kontakty do naszych jednostek powiatowych.

Opracowanie Barbara IDCZAK,
Paweł DOPIERAŁA

Podsumowanie akcji wymiany osłon wałów przegubowo-teleskopowych

Ponad półtora tysiąca osłon wałów przegubowo-teleskopowych zostało wymienionych w ramach wspólnej akcji Wielkopolskiej Izby Rolniczej i Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”. Od czerwca do końca listopada br. na terenie osiemnastu powiatów województwa wielkopolskiego prawie ośmiuset rolników zaopatrzyło się w nowe osłony wałów przegubowo-teleskopowych do maszyn rolniczych.

Nabory chcących wymienić osłony prowadziły Biura Powiatowe Wielkopolskiej Izby Rolniczej oraz szkoły rolnicze. Wymieniane były osłony wałów będących na wyposażeniu szkół oraz gospodarstw indywidualnych. Szkoły kształcące w kierunkach rolniczych, gdzie realizowana była akcja, to szkoły, z którymi Wielkopolska Izba Rolnicza zawarła porozumienia o współpracy. Porozumienia odnoszą się nie tylko do zadań związanych z kształceniem uczniów w zawodach rolniczych, lecz także do realizacji inicjatyw odnoszących się do bezpieczeństwa pra-

Prawie 800 rolników zaopatrzyło się w nowe osłony

cy w rolnictwie. Wymiany osłon na terenie warsztatów szkolnych dokonywali specjaliści firmy SIPMA S.A. z pomocą uczniów klas mechanizacji rolnictwa.

W poszczególnych spotkaniach uczestniczyli także przedstawiciele Państwowej Inspekcji Pracy, którzy przeprowadzali szkolenia z zasad bezpiecznej pracy i obsługi maszyn rolniczych. Rolnicy i uczniowie

otrzymywali także foldery dotyczące bhp w rolnictwie, opracowane przez PIP.

W pierwszych III kwartałach 2022 r. doszło do blisko 9 tys. wypadków w rolnictwie, z czego prawie 12% to wypadki spowodowane przez pochwylenie i uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń. Statystyki te pokazują, jak niebezpieczne są prace w gospodarstwie.

Chwila nieuwagi bądź niezabezpieczony odpowiednio sprzęt (bo wciąż brakuje czasu na naprawy) i może dojść do tragedii. Wypadek, który miał miejsce kilka tygodni temu w woj. łódzkim, gdzie zginął młody rolnik pochwycony przez wałek przekątnikowy, powinien być przestrogą, aby nie lekceważyć uszkodzonej osłony wału lub, co gorsza, jej braku. Takie sytuacje potwierdzają, że każda akcja prewencyjna ma ogromne znaczenie, ponieważ zwiększając bezpieczeństwo pracy w gospodarstwach rolnych ratujemy ludzkie życie.

Wielkopolska Izba Rolnicza pragnie podziękować Towarzystwu Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”, Państwowej Inspekcji Pracy oraz dyrekcji i nauczycielom szkół rolniczych współpracujących z WIR za zaangażowanie i okazaną pomoc w sprawie przeprowadzonej akcji wymiany osłon wałów przegubowo-teleskopowych na terenie województwa wielkopolskiego.

Michał PAWLICZUK

VII Forum Rolników i Agrobiznesu za nami!

W dniu 29 listopada br. w Sali Ziemi na MTP w Poznaniu odbyło się VII Forum Rolników i Agrobiznesu organizowane przez Top Agrar, które było jednym z największych tego typu wydarzeń w Polsce. Wielkopolska Izba Rolnicza była partnerem tego spotkania. Nasz samorząd rolniczy przygotował dla uczestników tego wydarzenia śniadanie wielkopolskie, które cieszyło się ogromnym zainteresowaniem. Według naszych szacunków, wydano blisko 1000 porcji śniadaniowych przygotowanych z produktów regionalnych, takich jak żur wielkopolski czy kiełbasa biała parzona. Serdeczne podziękowania kierujemy uczniom oraz ich opiekunom z Zespołu Szkół Przemysłu Spożywczego im. J.J. Śniadeckich w Poznaniu, którzy zajęli się wydawaniem posiłków dla uczestników Forum. Podczas trwania Forum na uczestników wydarzenia czekało stoisko naszego samorządu rolniczego, na którym można było porozmawiać z przedstawicielami WIR o aktualnych problemach w rolnictwie. Nasze stoisko odwiedził m.in. wicepremier,

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Henryk Kowalczyk i wiceminister Ryszard Bartosik oraz byli ministrowie: Jan Krzysztof Ardanowski oraz Marek Sawicki, przedstawiciele instytucji rolniczych i członkowie izb rolniczych z całego kraju.

Sesja główna Forum poświęcona była rolnictwu pod presją skutków wojny w Ukrainie, zmianom klimatycznym oraz „zielonej” polityce. Uczestnicy Forum zastanawiali się, jak rolnicy w Polsce i Europie mają zarządzać produkcją dla utrzymania bezpieczeństwa żywnościowego i przyszłości swoich gospodarstw.

Pierwszym prelegentem podczas tego wydarzenia był wicepremier, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Henryk Kowalczyk, który swoje wystąpienie rozpoczął od podsumowania działań resortu rolnictwa w przeciągu ostatniego roku: pomoc nawozowa czy też przejście na emeryturę rolniczą bez konieczności przekazywania gospodarstw. Minister wskazał, że w obliczu trwającej agresji Rosji na Ukrainę najważniejszą kwestią jest zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego. Dodał także, że

Powitanie uczestników VII Forum Rolników i Agrobiznesu przez redaktora naczelnego Top Agrar Polska Karola Bujoczka, zastępcę redaktora naczelnego Top Agrar Polska dr Marię Walerowską oraz Bartłomieja Czekalę – redaktora naczelnego portalu topagrar.pl

nasz kraj jest pod tym względem zabezpieczony. Szef resortu rolnictwa odniósł się do Krajowego Planu Strategicznego, który ma realizować cele długookresowe, co finalnie wzmocni łańcuchy dostaw i zoptymalizuje

zużycie środków produkcji. Na koniec swojego wystąpienia dodał, że główną ideą KPS jest wsparcie gospodarstw komplementarnych, czyli zajmujących się zarówno produkcją roślinną, jak i zwierzęcą. Następnie

W Sali Ziemi zgromadziło się ponad 1000 osób

można było zadawać pytania ministrowi. Rolnik z Małopolski wskazał, iż firmy ubezpieczeniowe nie chcą ubezpieczać pewnych upraw rolnych – w tym przypadku chodziło o cebulę i czosnek. Minister obiecał, że zweryfikuje szczegóły i z pewnością w tej sprawie zainterweniuje. Uczestnicy Forum zadawali także pytania odnośnie tzw. „pomocy suszowej” Zachęcali ministra do wdrożenia definicji aktywnego rolnika, podając jak taka definicja powinna brzmieć.

Kolejnym prelegentem był Maciej Piskorski – dyrektor departamentu produktów agro BNP PARIBAS, który na początku swojego wystąpienia wskazał, że obecna łączna kwota zadłużenia rolników (dane na wrzesień 2022 r.) wynosi 30,5 mld zł i jest o 9% niższa niż we wrześniu 2021 r.

Mateusz Zieliński – dyrektor sieci sprzedaży, Sieć Wielkopolska Północ PZU omówił temat ubezpieczeń w świetle niestabilnych warunków klimatycznych. Prelegent wskazał, że w najbliższych latach powinniśmy przewidywać zwiększenie intensywności zjawisk takich jak grad, susze, burze i upały. Według wstępnych szacunków, w 2022 r. w Europie mieliśmy do czynienia z najsilniejszą suszą od 500 lat, a jej skutki odczuwaliśmy również w Polsce. W sprawie problemów z suszą interweniowaliśmy wielokrotnie u ministra – o tych interwencjach przeczytają Państwo na naszej stronie internetowej – w zakładce nasze interwencje. Prelegent dodał, że w Polsce wystąpiły głównie susza oraz gradobicia. Przedstawiciel PZU zachęcił do skorzystania z ich oferty, która jest dostępna na stronach internetowych PZU.

Później nastąpiło zdalne połączenie z komisarzem Januszem Wojciechowskim, który był w tym terminie w Portugalii. Na wstępie podziękował wszystkim rolnikom i przedsta-

wicielom szeroko rozumianego sektora żywnościowego za wkład w zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego w obliczu aktualnie trwającej wojny. Komisarz wskazał, że ostatnie kilkanaście miesięcy to był ciężki czas. Najpierw pandemia COVID-19, a obecnie trwająca wojna wywróciły porządek świata. W konsekwencji trwającej wojny borykamy się z olbrzymimi podwyżkami cen gazu, co finalnie prowadzi do horrendalnie wysokich cen nawozów. Jednakże mimo wszelkich trudności rolnicy nadal produkują żywność oraz dostarczają ją na rynek, za co komisarz bardzo dziękuje. Komisarz w swoim wystąpieniu odniósł się także do danych z Europejskiego Spisu Rolnego 2020 i wskazał, że między

Przy stoisku WIR tradycyjnie odbyło się śniadanie wielkopolskie. Przy obsłudze pomagali uczniowie ZSPS im J.J. Śniadeckich w Poznaniu

2010 a 2020 ubyłoby w Europie blisko 3 mln gospodarstw rolnych (z 12 mln w 2010 r. do 9 mln w 2020 r.). Jeżeli chodzi o ten zakres czasowy to w Polsce odnotowano 14-procentowy spadek gospodarstw.

Janusz Wojciechowski przypomniał zgromadzonym uczestnikom, że Polska znalazła się w grupie pierwszych siedmiu krajów, które miały zatwierdzony Plan Strategiczny WPR już w sierpniu tego roku, podczas gdy inne kraje członkowskie nadal pozostają w procedurze ich zatwierdzenia. Komisarz żywi nadzieję, że Plan Strategiczny daje dużą szansę na przełamanie niektórych problemów, z którymi mierzy się rolnictwo w Polsce.

Po wystąpieniu Janusza Wojciechowskiego miejsce miała debata obecnego oraz byłych ministrów rol-

nictwa i rozwoju wsi. W trakcie debaty ujawniły się znaczące różnice zdań co do przyszłości Wspólnej Polityki Rolnej. Byli ministrowie podkreślali rolę Europy w produkcji żywności i zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego Europejczykom oraz społeczeństwom zamieszkującym obszary, na których produkcja rolnicza nie jest możliwa, podczas gdy komisarz Wojciechowski podkreślał cele klimatyczne i środowiskowe. Po sesji plenarnej odbyło się 6 sesji tematycznych – Mleko, Trzoda Chlewna, Uprawa, Uprawa i technika I, Uprawa i technika II 1 i 2, Organizacja i Zarządzanie. Szczegółowe relacje z Forum oraz sesji tematycznych znajdziecie Państwo na naszej stronie internetowej.

Opracowanie A. POZNAŃSKI,
A. PRZEPIÓRA

UWAGA ! Przypominamy o obowiązku spisu stanu stada!
Rolnicy którzy posiadają zwierzęta zobowiązani są do wykonania ich spisu w ARiMR do 31 grudnia, jednak nie rzadziej niż raz w roku
 Tel. 62 747 66 66, lub 882 744 185, 574 740 720
 ROL WIR Sp. z o.o.
 ul. Stanisława Moniuszki 14, 63-200 Jarocin
 SERDECZNIE ZAPRASZAMY- informacje we wszystkich Biurach Powiatowych WIR w całej Wielkopolsce

Debata ministrów podczas VII Forum Rolników i Agrobiznesu

W dniu 29 listopada odbyło się VII Forum Rolników i Agrobiznesu organizowane przez Top Agrar Polska. Jedną z ważnych części tego wydarzenia była debata ministrów rolnictwa, która odbyła się w czasie sesji głównej Forum. W debacie uczestniczyli obecny minister rolnictwa i rozwoju wsi, wicepremier Henryk Kowalczyk, Artur Balazs, Marek Sawicki oraz Jan Krzysztof Ardanowski. Dzięki łączom internetowym do debaty dołączył również Janusz Wojciechowski komisarz UE do spraw rolnych.

Wprowadzeniem do debaty było krótkie wystąpienie wicepremiera Henryka Kowalczyka, dotyczące spraw bieżących. Omówił obecną trudną sytuację globalną wynikającą z agresji Rosji na Ukrainę, która w przypadku rolnictwa przekłada się na wzrost cen energii i gazu, a co za tym idzie, nawozów. Dodatkowo towarzyszą nam zawirowania rynkowe ponieważ spora część ukraińskiego zboża i kukurydzy trafia na rynek polski w formie tranzytu. Komisja Europejska pomimo zapowiedzi zorganizowania korytarzy solidarnościowych dla takiego tranzytu, niewiele do tej pory zrobiła. Minister zapowiedział, że jego celem jest utrzymanie ceny nawozów na poziomie 3,5–4 tys. złotych ponieważ wyższe wzrosty będą już nieakceptowalne dla rolników i rynku. W tym celu rozważany jest system dopłat dla producentów nawozów, który zgodnie z komunikatem Komisji Europejskiej nie będzie traktowany jako niedozwolona pomoc publiczna. Minister skomentował również kwestię pomocy suszowej i częstych zmian rozporządzenia. Jego zdaniem, było to konieczne ponieważ po pomoc wnioskowały osoby niebędące rolnikami, a jedynie właścicielami gruntów. Przyznał również, że od początku nie dopilnował tej sprawy, bo można było takie przepisy wprowadzić od początku dobrze i przejrzysto. Premier poinformował również, że polski Krajowy Plan Strategiczny został zaakceptowany i rozpoczął się proces jego wdrażania. Ponad 3000 doradców rolnych zostało już przeszkolonych i zdało egzamin, co umożliwi im wyruszenie w teren i szkolenie rolników. Trwają prace nad Ustawą wdrożeniową oraz szczegółowymi rozporządzeniami, tak aby rolnicy mogli wnioskować o nowe środki w postaci ekoschematów

Fot. G. Wysocki

Debata ministrów rolnictwa cieszyła się dużym zainteresowaniem uczestników VII Forum Rolników i Agrobiznesu

tów już w pierwszym roku nowego budżetu. Minister poruszył również wątek nowego rozporządzenia, które nakłada na państwa członkowskie obowiązek redukcji zużycia środków ochrony roślin o 50%. Jego zdaniem, jest to rozwiązanie niesprawiedliwe w kontekście różnic w zużyciu tych środków pomiędzy krajami członkowskimi. Dla przykładu w Polsce jest to około 2 kg/ha a w Niderlandach aż 7,5 kg/ha.

Do kwestii KPS odniósł się Janusz Wojciechowski, który przekazał, że jego zdaniem ten plan jest szansą na zatrzymanie spadku liczby gospodarstw rolnych w krajach UE oraz na odbudowę liczby gospodarstw utrzymujących zwierzęta w Polsce. Temu celowi mają służyć dopłaty do podwyższonego dobrostanu zwierząt. Zwrócił również uwagę na ekoschematy dotyczące rolnictwa węglowego. Te praktyki, które i tak wielu rolników stosuje, będą teraz premiovane w ramach KPS. Dodatkowo Komisja Europejska pracuje intensywnie nad rozwiązaniami, które pozwolą włączyć rolników w system certyfikatów emisyjnych, których obrót na giełdzie będzie przynosił rolnikowi dodatkowe przychody. Komisarz przekazał, że obecna perspektywa, która jest opóźniona potrwa tylko 5 lat. Jego celem jest przygotowanie projektu Wspólnej Polityki Rolnej po 2027 roku, która może jeszcze bardziej być zorientowana na klimat i środowisko. Komisarz przyznał, że Unia Europejska przeznaczyła na obecną perspektywę zbyt małe środki finansowe, aby zrealizować bardzo ambitne cele klimatycz-

ne. To będzie musiało się zmienić po 2027 roku.

Kwestia reformy Wspólnej Polityki Rolnej i Zielonego Ładu zdominowała dyskusję ministrów w drugiej części debaty. Bardzo mocny komentarz wygłosił Jan Krzysztof Ardanowski. Jego zdaniem, w dobie zagrożenia bezpieczeństwa żywnościowego oraz zerwania łańcucha dostaw, wszelkie działania zmierzające do redukcji poziomu produkcji żywności w Unii Europejskiej są nie do przyjęcia. Obecną reformę należy zaniechać i przemyśleć od nowa rolę europejskiego rolnictwa. Z tą tezę zgodzili się pozostali, byli ministrowie. Marek Sawicki zauważył, że bardzo duża objętość dokumentu, jakim jest KPS, jest praktycznie nie do przeczytania przez rolnika. Artur Balazs wskazał, że dużym błędem jest zredukowanie i przeniesienie środków inwestycyjnych z II filara na dopłaty w I filarze. W ten sposób uniemożliwia się modernizację gospodarstw rolnych oraz rozwój młodych rolników. Dodatkowo, środki w I filarze nie są uzupełniane z budżetu krajowego, tak jak to jest w przypadku filara II, a zatem cały budżet na KPS jest niższy. W dyskusji poddano również w wątpliwość możliwość odbudowy produkcji zwierzęcej poprzez dopłaty dobrostanowe. W przypadku bydła mlecznego lub opasowego, ciągle 60% pogłowia utrzymywane jest na uwięzi, co wyklucza rolników z tych dopłat i wymaga modernizacji budynków inwentarskich, na co nie ma środków w filarze II. Dyskutowano również o priorytetach Wspólnej Po-

lityki Rolnej. Henryk Kowalczyk argumentował, że dla rozwoju wsi i zachowania dochodów rolników, ważne jest wspieranie małych i średnich gospodarstw rodzinnych. Artur Balazs wskazywał, że należy w równie mierze wspierać gospodarstwa towarowe, które produkują na rynek, a tych jest w Polsce około 430 000, co wynika między innymi z ilości wniosków złożonych na dopłaty do nawozów. Dyskutanci podkreślili, że ciągle brakuje nam dobrej definicji rolnika aktywnego. Ministrowie odnieśli się również do pomocy Ukrainie w kontekście handlu płodami rolnymi. Wszyscy byli zgodni, że Ukraińcy walczą w tej chwili o naszą wolność. Polska jako kraj powinna wspierać Ukrainę. Należy jednak zadbać o wdrożenie przejrzystych rozwiązań dotyczących niekontrolowanego napływu zboża, głównie pszonego z Ukrainy na rynek unijny. Jest to również ważne w kontekście procesu akcesji Ukrainy do Unii Europejskiej. Kwestie rolne będą wtedy należały do jednych z najbardziej wrażliwych. Polska ma tu szansę stać się centrum przetwarzania i reeksportu ukraińskich produktów rolnych. Ministrowie podkreślili, że pomoc Ukrainie nie może doprowadzić do bankructwa polskiego rolnictwa.

Dyskutowano również o wsparciu młodych rolników. W innych krajach UE sytuacja jest jeszcze gorsza jeśli chodzi o starzenie się populacji tej grupy zawodowej. Minister Kowalczyk wskazał, że następuje wzrost premii dla młodego rolnika oraz utrzymane są zwiększone dopłaty. Wiele też dzieje się poza budżetem unijnym w zakresie inwestycji na obszarach wiejskich i poprawy warunków życia. Taki rozwój finansowany jest obecnie ze środków krajowych. Jan Krzysztof Ardanowski podkreślił, że tylko dobre warunki ekonomiczne prowadzenia działalności rolniczej oraz dobre warunki życia na wsi zachęcą młodych rolników do kontynuowania lub podejmowania działalności rolniczej. Marek Sawicki zaproponował, aby wdrożyć mechanizm umożliwiający wcześniejsze przejmowanie całego gospodarstwa przez młodego rolnika, aniżeli w momencie osiągnięcia wieku emerytalnego przez jego rodziców, którzy w takim przypadku otrzymywaliby przejściowe wsparcie z KRUS.

Opracowanie A. PRZEPIÓRA

Szkoły o kierunkach związanych z rolnictwem w Wielkopolsce

Edukacja rolnicza boryka się obecnie z wieloma problemami. Dwa główne to brak wykwalifikowanych nauczycieli kształcenia zawodowego i pieniądze. Nie ma co ukrywać, że ten zawód nie jest hojnie opłacany, a o „zdobycie” nauczycieli przedmiotów zawodowych jest szczególnie trudno. W przypadku finansowania szkół rolniczych samo wsparcie samorządu, choć bardzo istotne, również nie jest wystarczające.

Na szczęście Wielkopolska może poszczycić się wieloma prężnie działającymi szkołami rolniczymi. Wyróżnia je m.in. bogata tradycja, szeroka oferta kierunków kształcenia oraz czołowe miejsca w krajowym rankingu pod względem zdawalności egzaminów kwalifikacyjnych. Choć z zainteresowaniem szkołami rolniczymi u młodzieży bywało różnie, w tym roku było ono większe niż w latach ubiegłych.

Z danych, które przysyłali kierownicy Biur Powiatowych Wielkopolskiej Izby Rolniczej wynika, że w województwie wielkopolskim działa 46 szkół prowadzących naukę w kierunkach rolniczych i okołorolniczych. W roku szkolnym 2022/23 do klas pierwszych przyjęto uczniów w poszczególnych kierunkach:

- Technik rolnik – 334 osoby,
- Technik hodowli koni – 49 osób,
- Technik weterynarii – 597 osób,
- Technik architektury krajobrazu – 609 osób,
- Technik ochrony środowiska – 44 osoby,
- Technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki – 413 osób,
- Technik agrobiznesu – 91 osób,
- Technik ogrodnik – 22 osoby,
- Technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej – 59 osób,
- Technik rybactwa śródlądowego – 16 osób,
- Technik leśnik – 74 osoby,
- Technik żywienia i usług gastronomicznych – 341 osób,
- Branżowa Szkoła I Stopnia w zawodzie rolnik – 50 osób,
- Branżowa Szkoła I Stopnia w zawodzie ogrodnik – 13 osób,
- Branżowa Szkoła I Stopnia w zawodzie mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych – 64 osoby.

Jedną z przyczyn tegorocznego obniżenia szkół ponadpodstawowych

na rok szkolny 2022/23, w tym szkół rolniczych, był fakt, że absolwenci szkół podstawowych należeli do podwójnego rocznika. Część z nich poszła do szkół jako sześciolatki. Również klasy ósme były w tym roku bardzo liczne. Jednak jako samorząd rolniczy wierzymy, że zawód rolnika jest bardzo ważny, coraz częściej staje się też poszukiwaną przez pracodawców specjalizacją, a dzisiejsze średnie szkoły rolnicze stanowią o przyszłej sile polskiego rolnictwa.

Analizując zebrane dane, można zauważyć, że na tle szkół rolniczych działających w województwie wielkopolskim, wyróżniają się następujące szkoły:

- Zespół Szkół Przyrodniczych w Poznaniu,
- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Marszewie,
- Zespół Szkół Rolniczych w Grzybnie,
- Zespół Szkół Rolniczo-Budowlanych im. Synów Pułku w Lesznie,
- Zespół Szkół Rolniczych i Technicznych im. Hipolita Cegielskiego w Powodowie,
- Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Gen. D. Chłapowskiego w Trzciance.

Wymienione szkoły odznaczają się m.in. szeroką ofertą kierunków rolniczych; wyższą niż w innych powiatach liczbą klas i uczniów w tych klasach; dobrą lokalizacją – większe miasto lub skupienie uczniów z kilku powiatów; wysokimi osiągnięciami z zakresu testów kwalifikacyjnych oraz dobrymi wynikami maturalnymi; atutami w postaci świetnej kadry nauczycielskiej i programu nauczania; sukcesami uczniów w konkursach i olimpiadach.

Należy też pamiętać, że w Wielkopolsce mamy trzy szkoły resortowe. Są to:

- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Michała Drzymały w Brzostowie
- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Marszewie
- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Powierciu

Zgodnie z ustawą o izbach rolniczych z dnia 14 grudnia 1995 r., do zadań izby rolniczej należy *współdziałanie z jednostkami prowadzącymi szkoły rolnicze, wspieranie ich działalności, inicjowanie powstawa-*

nia nowych szkół i zmian w programach nauczania oraz współorganizowanie praktyk. Wielkopolska Izba Rolnicza od lat wypełnia to zadanie współpracując ze szkołami rolniczymi na terenie całego województwa. Dobrą praktyką stało się podpisywanie porozumień o współpracy pomiędzy Wielkopolską Izbą Rolniczą, a działającymi na naszym terenie szkołami rolniczymi. Celem porozumień jest prowadzenie działań na rzecz podniesienia jakości kształcenia zawodowego, ułatwiania uczniom nabywania umiejętności przydatnych na rynku pracy oraz przygotowania absolwentów do podjęcia zatrudnienia w rolnictwie oraz branżach pokrewnych.

Przykładem współpracy Wielkopolskiej Izby Rolniczej ze szkołami rolniczymi był liczny udział uczniów w Forach Rolniczych, gdzie młodzież mogła zapoznać się z bieżącymi informacjami dotyczącymi rolnictwa. Bardzo ważne jest wspólne działanie przy okazji organizacji targów rolniczych i ogrodniczych czy pokazów polowych. WIR jest partnerem Komisji ds. BHP w Rolnictwie Indywidualnym przy organizacji konkursu skierowanego do uczniów szkół rolniczych dotyczącego bezpieczeństwa i higieny pracy w rolnictwie. Wskazać należy także na wieloletnią współpracę ze szkołą na poznańskim Gołecinie, gdzie WIR patronuje klasie agrobiznesu. Wielkopolska Izba Rolni-

cza chętnie przyjmuje do swojego biura uczniów na praktyki, podczas których poznają pracę samorządu rolniczego. Uczniowie szkół rolniczych czy gastronomicznych są niezastąpioną pomocą podczas organizowanych przez WIR wydarzeń promujących lokalną żywność, pikników, festynów czy spotkań integracyjnych. W tym miejscu należy też wspomnieć o akcji wymiany osłon wałów przegubowo-teleskopowych, która odbywa się na terenie warsztatów przy szkołach kształcących w kierunkach rolniczych. Wymieniane są osłony wałów będących na wyposażeniu szkół oraz gospodarstw indywidualnych. Wspólna akcja Wielkopolskiej Izby Rolniczej i Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUV” ma wymiar nie tylko praktyczny, ale także edukacyjny. Przy okazji realizacji tego projektu, oprócz wymiany osłon, popularyzowane są zasady bezpiecznej pracy przy obsłudze maszyn rolniczych. Uczniowie otrzymują ulotki informacyjne wydane przez PIP i izbą spółkę ROL-WIR, zawierające zasady bezpiecznej pracy w gospodarstwie.

Mamy nadzieję, że aktywność Wielkopolskiej Izby Rolniczej w sferze współpracy z wielkopolskimi szkołami rolniczymi przyniesie szereg korzyści dla młodego pokolenia, które wiąże swoją przyszłość z pracą w rolnictwie.

Mirosława ŻUREK

Wychodząc naprzeciw wymaganiom młodego pokolenia, Wielkopolska Izba Rolnicza we współpracy z Międzynarodowymi Targami Poznańskimi organizuje „Dzień Młodego Rolnika” podczas nadchodzących targów Polagra Premiery. Wydarzenie to pozwoli młodzieży zdobyć wiedzę oraz informacje dotyczące najnowszych, innowacyjnych rozwiązań technicznych i technologicznych, które będą kreowały przyszłość rolnictwa w Polsce oraz warsztat pracy rolnika.

- W ramach wydarzenia, które odbędzie się 13 stycznia 2023 r. (piątek), Wielkopolska Izba Rolnicza oraz Międzynarodowe Targi Poznańskie oferują:
- jednogodzinne seminarium, którego tematyka dotyczyć będzie najnowszych technologii, rolnictwa 4.0, rolnictwa precyzyjnego, umiejętności oczekiwanych od absolwentów na rynku pracy, źródeł finansowania rozwoju gospodarstw rolnych prowadzonych przez młodych rolników. Seminarium rozpocznie się o godz. 9.30,
  - przestrzeń wystawienniczą dla szkół, na której będą prezentowane szkoły i ich oferty,
  - konkursy dla młodzieży przybliżające tematykę Targów, zakończone nagrodami,
  - drobny poczęstunek,
  - darmowe wejściówki dla uczniów,
  - możliwość dofinansowania dojazdu na Targi przez Grupę MTP.

Ubezpieczenie gospodarstw rolnych w TUV „TUV”

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUV” bazując na swoim 30-letnim doświadczeniu w obszarze dystrybucji ubezpieczeń, jak również uwzględniając propozycje zgłaszane przez środowiska rolnicze, przygotowało specjalną szeroką ofertę dla rolników, będących właścicielami lub współwłaścicielami gospodarstwa rolnego.

Oferta Towarzystwa umożliwia ubezpieczenie budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego i ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej rolników (na warunkach określonych w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych), jak również możliwe jest rozszerzenie zakresu ochrony o ubezpieczenia oferowane w pakiecie „Bezpieczna Zagroda”.

Zakres obowiązkowego ubezpieczenia budynków rolniczych obejmuje ochroną szkody spowodowane przez ogień, huragan, powódź, podtopienia, deszcz nawalny, grad, opady śniegu, uderzenie pioruna, eksplozję, obsunięcie się ziemi, tąpnięcia, lawinę i upadek statku powietrznego. Pakiet „Bezpieczna Zagroda” zapewnia możliwość rozszerzenia zakresu ubezpieczenia obowiązkowego o dodatkowe ryzyka takie jak: dewastacja, dym i sadza, fala ponaddźwiękowa, katastrofa budowlana, przepięcie, silny wiatr, trzęsienie ziemi, uderzenie pojazdu, upadek drzew i masztów, zalanie i zapadanie się ziemi. W przypadku budynków mieszkalnych Ubezpieczający może wybrać jeszcze szerszy zakres ochrony, który oferuje wariant „wszystkie ryzyka”. Dodatkowo ochronę ubezpieczeniową można rozszerzyć m.in. o szkody powstałe na skutek przenikania wody z gruntu bądź spowodowane przez dzikie zwierzęta (w tym kuny). Zapewniamy także pokrycie kosztów najmu budynku/lokalu zastępczego i pomieszczeń magazynowych, gdy budy-

nek mieszkalny na skutek szkody nie nadaje się do zamieszkania.

Pakiet „Bezpieczna Zagroda” TUV „TUV” oferuje:

- ubezpieczenie budowli rolniczych (w tym silosów na zboże i pasze, silosów na kiszonki, komory fermentacyjne i płyty obornikowe) oraz obiekty małej architektury od pożaru i innych zdarzeń losowych z możliwością rozszerzenia o ryzyko powodzi,
- ubezpieczenie ruchomości domowych i stałych elementów wykończeniowych oraz mienia związanego z prowadzeniem gospodarstwa rolnego (ziemiopłody, zwierzęta gospodarskie, sprzęt rolniczy, materiały i zapasy) od pożaru i innych zdarzeń losowych z możliwością rozszerzenia o powódź oraz kradzież z włamaniem i rabunek,
- ubezpieczenie mienia osobistego od rozboju ulicznego,
- ubezpieczenie stałych elementów wykończeniowych (zewnątrznych) budynku mieszkalnego od kradzieży zwykłej,
- ubezpieczenie mikroinstalacji OZE od pożaru i innych zdarzeń losowych z rozszerzeniem o powódź, kradzież z włamaniem i rabunek oraz kradzież zwykłą,
- ubezpieczenie szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia,
- ubezpieczenie uli pszczelich od pożaru i innych zdarzeń losowych z możliwością rozszerzenia o powódź, dewastację i kradzież zwykłą,
- ubezpieczenie pszczół od padnięcia.

Bardzo istotnym elementem pakietu „Bezpieczna Zagroda” jest ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym. Obejmuje ono ochroną odpowiedzialność ubezpieczonych osób za szkody wyrządzone oso-

bom trzecim w związku z wykonywaniem czynności życia prywatnego oraz z tytułu posiadania lub użytkowania nieruchomości i mienia ruchomego zgłoszonego do ubezpieczenia. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym można uzupełnić o specjalistyczne klauzule rolnicze: klauzulę ubezpieczenia OC kombajnisty, OC z tytułu świadczenia usług agroturystycznych oraz OC pszczelarza.

W ramach pakietu „Bezpieczna Zagroda” TUV „TUV” oferuje również ubezpieczenie ochrony prawnej, które obejmuje ochroną koszty prawnej reprezentacji w postępowaniu sądowym prowadzonym przed polskimi sądami powszechnymi lub w postępowaniu administracyjnym prowadzonym przed organami polskiej administracji rządowej i samorządowej. Na podstawie ubezpieczenia ochrony prawnej TUV „TUV” refunduje koszty i opłaty sądowe, koszty i opłaty w postępowaniu administracyjnym, koszty wynagrodzenia jednego pełnomocnika procesowego poniesione we wszczętych przeciwko Ubezpieczonemu postępowaniach oraz koszty opinii biegłych/rzeczoznawców lub innych dokumentów stanowiących dowody w sprawie.

W pakiecie „Bezpieczna Zagroda” można także zawrzeć ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków, które zapewnia świadczenia w przypadku urazu ciała lub śmierci na skutek nieszczęśliwego wypadku. Należy podkreślić, że za nieszczęśliwy wypadek – w rozumieniu ogólnych warunków ubezpieczenia – uznaje się także zawał serca i udar mózgu. Ochrona ubezpieczeniowa NNW trwa całą dobę i obejmuje skutki wypadków powstałych na całym świecie, bez względu na to czy Ubezpieczony znajduje się w domu, pracy, szkole czy też na

wakacjach. Dodatkowo wypłacanym świadczeniem jest dzienna dieta za pobyt w szpitalu spowodowany nieszczęśliwym wypadkiem, jak również rekompensata kosztów jednorazowego nabycia przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych zaleconych przez lekarza w związku z nieszczęśliwym wypadkiem.

Zawarcie umowy ubezpieczenia w pakiecie „Bezpieczna Zagroda” zapewnia wsparcie finansowe w sytuacji strat poniesionych na skutek różnych zdarzeń losowych, własnej nieostrożności i działania osób trzecich, które mogą mieć wpływ na bezpieczeństwo finansowe rodziny rolnika. Niewątpliwym atutem pakietu „Bezpieczna Zagroda” jest zawarcie umowy ubezpieczenia na rok, dwa lub trzy lata, bądź na okres kilku miesięcy (minimalny okres ubezpieczenia wynosi 3 miesiące).

Warto zauważyć, że TUV „TUV” oferuje atrakcyjne składki ubezpieczeniowe, m.in. dzięki zastosowaniu zniżek za kompleksowe ubezpieczenie mienia, za staż członkowski, jednorazową płatność, czy też bezszkodowy przebieg ubezpieczenia. Istotny jest również fakt, że Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUV” jest partnerem w ogólnopolskim programie Karta Dużej Rodziny, w związku z czym posiadaczom tych kart w ubezpieczeniu „Bezpieczna Zagroda” przysługuje specjalna zniżka w wysokości 30%.

TUV „TUV” dysponuje rozbudowaną siecią agencyjną oraz licznymi placówkami terenowymi, w których można uzyskać nie tylko niezbędne informacje na temat Ppakietu „Bezpieczna Zagroda”, lecz także pomoc w wyborze najkorzystniejszego zakresu ubezpieczenia. Adresy placówek terenowych dostępne są na stronie internetowej www.tuw.pl.

**Informacja stanowi materiał promocyjny
Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUV”
z siedzibą: 02-793 Warszawa, ul. H. Raabego 13**